

BLENDDED LEARNING – INSTRUKCJA WDRAŻANIA UCZENIA SIĘ ON LINE

Projekt

Old Guys Say Yes to Community

1. WSTĘP

Prezentowany tu internetowy kurs szkoleniowy został opracowany w ramach Projektu Old Guys Say Yes to Community (Erasmus +). Jest przeznaczony dla wszystkich zainteresowanych problematyką aktywizowania osób starszych, w tym organizacji pozarządowych, grup formalnych i nieformalnych w społecznościach lokalnych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, edukatorów i wszystkich chętnych.

2. WYMAGANIA TECHNICZNE POZWALĄCE NA KORZYSTANIE Z KURSU SZKOLENIOWEGO OER

Kurs online jest zaprojektowany i oferowany na platformie Moodle LMS w domenie projektu (learn.oldguys.si), ale cały pakiet Moodle jest dostępny do pobrania za darmo na Old Guys OER (<https://oer.oldguys.si/>). Kurs online jest darmowy i licencjonowany z licencją Creative Commons CC BY-NC, która umożliwia innym redystrybucję, edycję i kompilację treści jedynie niekomercyjnych (prawa autorskie muszą być zachowane).

3. ANALIZA POTRZEB WSPÓLNOTY LOKALNEJ

Przed rozpoczęciem szkolenia edukatorzy/instruktorzy muszą dokładnie przeanalizować, jakie są konkretne potrzeby w ich lokalnej społeczności. W każdym razie wskazane jest, aby przeprowadzili tę analizę samodzielnie. Mogą skorzystać z wniosków wynikających z projektu „ Starsi mężczyźni mówią tak społeczności” (Old guys Say Yes to Community). Analiza przeprowadzona w ramach projektu wykazała, że na procesy uczenia się uzależnione są od wielu czynników jak m. in. wykształcenie, płeć, poziom dochodów, położenie geograficzne, umiejętność posługiwania się technologiami informacyjnymi, umiejętność czytania, znajomość języków obcych i wiele innych.

Przygotowując tematy do dyskusji w ramach internetowego kursu uczenia się, musimy zrozumieć wzorce działania, które pojawiają się w zależności od kontekstów uczenia się na przykład zależnych od płci, kontekstu lokalnego i praktyk społeczno-kulturowych i historycznych. Statystycznie, udział mężczyzn w programach edukacyjnych dla dorosłych jest niższy niż udział kobiet. Co więcej, udział mężczyzn w edukacji dorosłych wykazuje średnio wolniejszy wzrost niż udział kobiet, w tym samym przedziale wiekowym na poziomie UE (Eurostat, 2017). Podobne wyniki uzyskano we wcześniejszych badaniach (Golding, Mark i

Foley, 2014), kiedy odkryto, że mężczyźni stają się mniejszością wśród uczestników niektórych sektorów edukacji a różne regulacje prawne,

Zróznicowana polityka i warunki strukturalne populacji utrudniają jednoznaczne wyjaśnienia tego faktu. W ramach projektu zbadaliśmy różne przyczyny tego problemu w różnych krajach, aby udzielić praktycznych rekomendacji dla lokalnych społeczności, gdzie starsi mężczyźni mogliby włączyć się w aktywne życie społeczne.

Poprzednie badania przeprowadzone w Słowenii, Estonii, Portugalii na Malcie wykazały, że istnieje duża różnorodność nieformalnych przestrzeni, miejsc w których starsi mężczyźni czują się bezpiecznie i gdzie różne działania miały bezpośredni i pośredni wpływ na ich dobre samopoczucie (Jelenc Krašovec i Radovan, 2014). Staje się co raz bardziej czytelne, że nieformalne przestrzenie, w których mężczyźni wchodzą ze sobą w interakcje, mają zdolność budowania poczucia przynależności zarówno do tego miejsca jak i społeczności i pozwala starszym mężczyznom z sukcesem pozytywnie przyczyniać się do społeczno-kulturowego rozwoju ich społeczności. W nieformalnych przestrzeniach uczenia się kluczowe znaczenie dla dobrej psychicznej kondycji starszych mężczyzn mają kontakty towarzyskie. Jest to spójne z twierdzeniem McGivneya (1999), że edukacja jest szczególnie skuteczna, kiedy odbywa się w nieformalnych przestrzeniach społecznych. Relacje społeczne są sposobem na walkę z naturalnym, postępującym pogarszaniem się sieci społecznościowych, które zostają ograniczane wraz z procesem starzenia się. Może także zapobiegać izolacji i samotności, które są związane z innymi czynnikami, co w konsekwencji pogarsza osobiste samopoczucie starszych mężczyzn. To są tylko bardzo ogólne informacje dotyczące wybranych społeczności lokalnych, które są opisane bardziej szczegółowo w innych dokumentach niniejszego projektu (np. Toolkit (Podręcznik) IO9 oraz w zaleceniach dla władz lokalnych i organizacji społecznych, IO5 i IO6), które powinny pomóc edukatorom/instruktorom w prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem tegoż narzędzia.

4. PLANOWANE DZIAŁANIA

Celem niniejszego kursu online jest zapoznanie pracowników społeczności i interesariuszy organizacji pozarządowych ze strategiami poprawy udziału starszych mężczyzn (w wieku 60 lat lub starszych) w aktywnościach społeczności lokalnej i jak zachęcanie starszych mężczyzn do socjalizacji w nowych nieformalnych grupach i nieformalnego uczenia się, włączenie ich do organizacji, które nie mają charakteru edukacyjnego, kiedy Ci są już na trzecim i czwartym

etapie życia. Kurs ten podpowiada, jak opracować oddolne strategie działań społeczności skierowane do starszych mężczyzn i wskazówki dla sieci społecznościowych. Poza tym próbuje zwiększać świadomość społeczną na temat przyczyn izolowania się mężczyzn w wieku 60 lat lub starszych z udziału w lokalnych aktywnościach społecznych. Jest też sugestią jak wzmacniać zdolność krajowych/lokalnych instytucji/organizacji do przeciwdziałania marginalizacji wewnątrzspołecznej, przeciwdziałania pogarszaniu się zdrowia psychicznego starszych mężczyzn. Efekty te można osiągnąć poprzez innowacje społeczne i wspieranie alternatywnych podejść do uczenia się, włączenie się w lokalne działania społeczne i kontakty towarzyskie; rozpowszechnianie wyników badań poprzez różnorodne programy edukacji nieformalnej i dyskusje publiczne (ze wszystkimi pokoleniami, z organizacjami pozarządowymi, przedstawicielami i innych interesariuszy społeczeństwa obywatelskiego, edukacji dorosłych i polityk), aby lepiej przeciwdziałać kwestii izolacji społecznej.

Struktura kursu jest dwójaka i przybiera formę uczenia się mieszanego (blended learning):

- Nauka online odbywa się na platformie Moodle, która zawiera 4 tematy / moduły do przeszkolenia uczestników w zakresie podstawowej wiedzy i trwa 4 tygodnie.
- Każdy moduł składa się z materiałów wstępnych, które należy przeczytać oraz z prezentacji dobrych praktyk, które zostały zebrane na międzynarodowym forum przez realizatorów projektu.
- Praca szkoleniowa „twarzą w twarz” odbywa się jako warsztat na początku i po ukończeniu kursu online. Szczególną uwagę należy zwrócić na drugą część warsztatów, gdzie uczestnicy proszeni są o ewaluację/ocenę własną całego kursu oraz zastanowienia się nad proponowanymi strategiami pracy w społecznościach lokalnych.

ZALECANA LICZBA UCZESTNIKÓW

Kurs jest przeznaczony dla 15-20 uczestników.

ZAS REALIZACJI

Kurs online składa się z czterech modułów, które wprowadzają uczestników w problematykę związaną z doświadczeniami społecznymi starszych mężczyzn, specyfiką uczenia się ze uwzględnieniem pojęć szczególnie istotnych w kontekście ich dobrego samopoczucia (dobrostanu /well-being) i udziału w życiu społecznym. Każdy moduł odpowiada jednemu

tygodniu wraz z zadaniami dla uczestników, co wymaga około 5 godzin tygodniowo. Razem daje to 20 godzin pracy dla uczestników. W tych godzinach rozważasz nie tylko czytanie informacji zawartych w modułach i oglądanie filmów, ale także czytanie materiałów uzupełniających, przeprowadzanie działań oceniających i uczestnictwo w forach dyskusyjnych.

Harmonogram działań dla każdego modułu wygląda następująco:

- zapoznanie się z literaturą naukową = 1h
- zapoznanie się z przykładami dobrej praktyki = 1h
- refleksja nad własną praktyką = 1h
- udział w forum dyskusyjnym = 1h
- oglądanie filmów = 30 min
- odpowiedzi na pytania = 10 min

5. REALIZACJA

SYLABUS KURSU

W tym module uczestnicy zapoznają się z zasadami przechodzenia na emeryturę, które zmieniły się w Unii Europejskiej w ciągu ostatnich kilku lat, wraz ze wzrostem wieku emerytalnego, wieku produkcyjnego i wiek ten jest wyższy, a emerytury są obniżane, co nie zapewnia warunków godnego życia.

EFEKTY CZENIA SIĘ/NAUCZANIA

W tym module uczestnicy poznają:

- nowe, spluralizowane aspekty przechodzenia w nowy etap życia (emeryturę)
- znaczenie działań pro-społecznościowych dla starszych mężczyzn,
- czynniki wpływające na zdrowie starszych mężczyzn.

MATERIAŁY:

- Interaktywny materiał e-learningowy (księga 1)
- Aktywność na forum dyskusyjnym
- Sugerowana literatura:
 - Schmidt-Hertha, B., & Rees, S.-L. (2017). Transitions to retirement – Learning to redesign one’s lifestyle. *Research on Ageing and Social Policy*, 5(1), 32–56.
 - Peak, T., & Gast, J. A. (2014). *Aging Men’s Health-Related Behaviors*. SAGE Open.
 - Golding, B. (2011). Older men’s wellbeing through community participation in Australia. *International Journal of Men’s Health*, 10(1), 26–44.
- Test samooceny nr 1

TEMAT 2 / TYDZIEŃ 2: „Nieobecne ciała” i „niewidzialne życie”

TREŚCI NAUCZANIA:

Kilka badań potwierdziło niski wskaźnik włączenia się mężczyzn w wieku 60 lat lub starszych w zorganizowane programy edukacyjne lub też inne formy spędzania wolnego czasu, a to jest związane z jakością życia mężczyzn, która okazuje się być gorsza niż mogłaby być. We współczesnej debacie na temat starzenia się mężczyźni często opisują swój trzeci i czwarty etap życia używając metafor „nieobecnych ciał” (absent bodies) i „niewidzialnego życia” (invisible lives) Fleming, 1999). To oznacza, iż procesy starzenia się wymagałyby badań skupionych pogłębianiu rozumieniu cielesności, ciała jako atrybutu własnej ekspresji, zmian w zakresie życia seksualnego, czy wynikających stąd procesów społecznego izolowania się.

EFEKTY UCZENIE SIĘ/ NAUCZANIA

W tym module uczestnicy poznają:

- cechy zdrowia psychicznego mężczyzn w środowisku pracy,
- wpływ utraty znaczenia tożsamości płciowych na psychologiczne dobre samopoczucie mężczyzn,
- powody, dla których ludzie są tak wrażliwi na trzecim i czwartym etapie życia

MATERIAŁY:

- Interaktywny materiał e-learningowy (księga 2)
- Aktywność na forum dyskusyjnym
- Sugerowana literatura:
 - Canetto, S. S. (2017). Suicide: why are older men so vulnerable? *Men and Masculinities*, 20(1), 49–70.
 - Gleibs, I. H., Haslam, C., Jones, J. M., Alexander Haslam, S., McNeill, J., & Connolly, H. (2011). No country for old men? The role of a ‘Gentlemen’s Club’ in promoting social engagement and psychological well-being in residential care. *Aging & Mental Health*, 15(4), 456–466.
 - Oliffe, J. L., & Han, C. S. E. (2014). Beyond workers’ compensation: men’s mental health in and out of work. *American Journal of Men’s Health*, 8(1), 45–53.
- Test samooceny 2

TEMAT 3 / TYDZIEŃ 3: Ponowne zdefiniowanie męskości i kapitału płci

TREŚCI NAUCZANIA:

Coraz częściej badania pokazują, że męskość nie jest łatwa do zdefiniowania, ponieważ praktyki oparte na badaniach płci zmieniają się pod wpływem historycznym, a także społecznym, politycznym i gospodarczym. Ponadto męskość hegemoniczna często opiera się na stereotypach i tradycyjnych strukturach, które wpływają na to, jak ludzie się zachowują, myślą, i jakie nadają znaczenia

„byciu mężczyzną”. W tym rozdziale poznamy stereotypy dotyczące mężczyzn i odkryjemy tę męskość, która staje się dziś bardziej inkluzywna, egalitarna, nietradycyjny a mężczyźni aktywizują się w nowe, nietradycyjne zespoły.

EFEKTY UCZENIE SIĘ/NAUCZANIA

W tym module uczestnicy poznają:

- cechy społecznej konstrukcji męskości
- znaczenie terminu „kapitał społeczny”
- stereotypy wpływające na myślenie o zachowaniu mężczyzn

MATERIAŁY:

- Interaktywny materiał e-learningowy (książka 3)
- Aktywność na forum dyskusyjnym

SUGEROWANA LITERATURA:

- Golding, B., & Foley, A. (2017). Men and Boys: Sharing the Skills Across Generations. *Journal of Intergenerational Relationships*, 15(1), 52–63.
- Huppertz, K., & Goodwin, S. (2013). Masculinised jobs, feminised jobs and men's 'gender capital' experiences: Understanding occupational segregation in Australia. *Journal of Sociology*, 49(2–3), 291–308.
- Mackenzie, C. S., Roger, K., Robertson, S., Oliffe, J. L., Nurmi, M. A., & Urquhart, J. (2017). Counter and Complicit Masculine Discourse Among Men's Shed Members. *American Journal of Men's Health*, 11(4), 1224–1236.

TEMAT 4 / TYDZIEŃ 4: Przestrzenie uczenia się i działania w społeczności

TREŚĆ NAUCZANIA:

W tym rozdziale dowiesz się o znaczeniu nieformalnego i pozaformalnego uczenia się w społeczności.

Chociaż naukowcy częściej przypisują wartość uczeniu się formalnemu niż pozaformalnemu, to

środowisko uczenia się nieformalnego może oferować niezbędne warunki, które rozwijają naszą wiedzę, wyposażają w wiadomości i umiejętności. Dzieje się tak, kiedy ludzie angażują się w działania lokalnej społeczności.

EFEKTY UCZENIA SIĘ/NAUCZANIA WYNIKI NAUKI

W tym module uczestnicy poznają:

- znaczenie uczenia się w społeczności,
- rola edukacji pozaformalnej i uczenia się nieformalnego
- stereotypy wpływające na myślenie i zachowanie mężczyzn,
- możliwości zaangażowania starszych mężczyzn w programy społeczne,
- związek między zdolnościami poznawczymi a starzeniem się.

MATERIAŁY:

- Interaktywny materiał e-learningowy (księga 4)
- Aktywność na forum dyskusyjnym

• Sugerowana literatura:

- Canetto, S. S. (2017). Suicide: why are older men so vulnerable? *Men and Masculinities*, 20(1), 49–70.
- Gleibs, I. H., Haslam, C., Jones, J. M., Alexander Haslam, S., McNeill, J., & Connolly, H. (2011). No country for old men? The role of a 'Gentlemen's Club' in promoting social engagement and psychological well-being in residential care. *Aging & Mental Health*, 15(4), 456–466.
- Oliffe, J. L., & Han, C. S. E. (2014). Beyond workers' compensation: men's mental health in and out of work. *American Journal of Men's Health*, 8(1), 45–53.
- Test samooceny 4

6. ETAPY EWALUACJI I POGŁĘBIANIA WIEDZY

Ewaluacja w edukacji jest rozumiana jako systematyczne stosowanie metod badawczych do oceny różnych segmentów wiedzy i różnych aspektów procesu edukacyjnego. W tym celu polecamy systematyczne korzystanie z kursów ewaluacyjnych online, ponieważ uważamy, że informacje zwrotne są bardzo ważne dla uczestników, ich dalszego rozwoju i podnoszenia jakości proponowanego programu edukacyjnego. Zachęcamy do używania modelu Kirkpatricka (1994), czyli narzędzia powszechnie stosowanego do oceny programów nauczania online. Składa się on z czterech poziomów / kroków: reakcja, uczenie się, zachowanie i wyniki.

Poziom 1: Reakcja. Na tym poziomie identyfikujemy postawy i opinie uczestników procesu edukacyjnego. Interesuje nas, w jakim stopniu są zadowoleni z programu uczenia się/nauczania i przebiegu zajęć/uczenia się. Informacje te mogą być dostępne po zakończeniu każdej jednostki (modułu), albo poprzez dyskusję na forum, dyskusję na zakończenie warsztatów końcowych, albo jako ankietę, która jest już elementem platformy „Old Guys”.

Poziom 2: Uczenie się. Na poziomie uczenia się mierzymy efekty z perspektywy wiedzy, kompetencji, umiejętności. Jest to tradycyjnie obszar oceny organizacji edukacyjnych podobnie jak formy egzaminów. W procesie uczeni się online sposoby oceny są łatwe do wdrożenia przy pomocy. Takich narzędzi jak quizy, ankiety i inne, które są również dostępne na stronach projektu.

Poziom 3: Zachowanie. Na poziomie zachowania chcemy dowiedzieć się jakie zmiany dokonały się w procesie uczenia się uczestników. Interesuje nas, czy uczestnicy zdobyli nowe umiejętności i kompetencje lub działają wydajniej i lepiej. Oceny formalne wyrażone punktami uzyskanymi na testach nie są na tym poziomie istotne. Na kursie „Old Guys” online sugerujemy przeprowadzenie różnych symulacji, praktycznych zadań lub studia przypadków, które uczestnicy wykonają samodzielnie lub w zespołach.

Poziom 4: Wyniki. Czwarty poziom ewaluacji daje obraz szerszego kontekstu uczenia się w czasie szkoleń/warsztatów np., odwołuje się do korzyści, jakie odnosi organizacja lub społeczność lokalna. Na tym poziomie określa się które szkolenia/warsztaty miały największe znaczenie dla lokalnej społeczności aby stworzyć skuteczny sposób na zaplanowanie tworzenia właściwych warunków perspektywie długoterminowej. Ten aspekt ewaluacji jest najbardziej wymagający i stąd wciąż zbyt rzadko jest wdrażany. Course content is structured into 4 modules linked to the themes of the project’s “Toolkit” (IO9).

7. BIBLIOGRAFIA

Eurostat (2017). Adult participation in learning by gender (%), available at:

<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&lang>

Fleming, A. A. (1999). Older men in contemporary discourses on ageing: Absent bodies and invisible lives. *Nursing Inquiry*, 6(1), 3–8.

Golding, B. Mark, R., & Foley, A. (Eds.) (2014). *Men learning through life*. Leicester: NIACE.

Kirkpatrick, D. L. (1994). *Evaluating training programs: The four levels*. San Francisco: Berrett-Koehler.

Jelenc Krašovec, S., & Radovan, M. (Eds.) (2014). *Older men learning in the community: European snapshots*. Ljubljana, Slovenia: Ljubljana University Press, Faculty of Arts.

McGivney, V. (1999). *Informal learning in the community. A trigger for change and development*. Leicester: NIACE.